

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Факультет економіки та менеджменту
Кафедра економіки і підприємництва
Кваліфікаційна робота на правах рукопису**

Максимович Галина Юріївна

УДК 005.21:330.34

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**«СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ЗРОСТАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ
ЕФЕКТИВНОСТІ ДП «РУЖИН-МОЛОКО» БЕРДИЧІВСЬКОГО
РАЙОНУ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ»**

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 051 «ЕКОНОМІКА»

**Подається на здобуття освітнього ступеня «Магістр», кваліфікаційна
робота містить результати власних досліджень. Використання ідей,
результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне
джерело**

Г.Ю. Максимович

Керівник роботи:

Ходаківський В.М.

к.е.н., доцент кафедри

економіки і підприємництва

Житомир – 2021

Висновок кафедри _____

за результатами попереднього захисту: _____

Протокол засідання кафедри № __ від «__» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

економіки і підприємництва

д.е.н. професор _____

Ткачук В.І.

«__» _____ 20__ р.

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Здобувач вищої освіти Максимович Галина Юріївна захистила кваліфікаційну роботу з оцінкою:

сума балів за 100-бальною шкалою _____

за шкалою ECTS _____

за національною шкалою _____

Секретар ЕК

лаборант кафедри

економіки і підприємництва _____

Давидович Т.С.

АНОТАЦІЯ

Максимович Г.Ю. Стратегічні напрями зростання економічної ефективності ДП «Ружин-молоко» Бердичівського району Житомирської області. – Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 051 «Економіка». – Поліський національний університет, Житомир, 2021.

Систематизовано процес стратегії економічного зростання аграрного підприємства. Проведено економіко-господарський аналіз діяльності аграрного підприємства. Розроблено структурну модель стратегії економічного зростання підприємства. Доведено необхідність комплексності процесу реалізації стратегії економічного зростання підприємства. Розроблено та доведено ефективність проекту стратегії економічного зростання аграрного підприємства в середньостроковій господарській альтернативі.

Ключові слова: стратегія, підприємство, зростання, забезпечення, аналіз, проект, використання, ефективність, розвиток, аграрне виробництво.

ANNOTATION

Maksimovich G.Yu. Strategic directions of growth of economic efficiency of SE «Ruzhyn-Moloko» of Berdychiv district of Zhytomyr region. – Qualification work on the rights of the manuscript.

Qualification work for a master's degree in specialty 051 "Economics". – Polissia National University, Zhytomyr, 2021.

The process of economic growth strategy of an agricultural enterprise is systematized. The economic analysis of activity of the agrarian enterprise is carried out. The structural model of the strategy of economic growth of the enterprise is developed. The effectiveness of the draft strategy of economic growth of an agricultural enterprise in the medium-term economic alternative has been developed.

Key words: strategy, enterprise, growth, provision, analysis, project, use, efficiency, development, agricultural production.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
Розділ 1. Теоретико-методичні основи стратегії економічного зростання аграрних підприємств	7
1.1. Сутнісна характеристика стратегії економічного зростання.....	7
1.2. Модель реалізації стратегії економічного зростання підприємства.	8
1.3. Методичне забезпечення реалізації стратегії економічного зростання підприємства	9
Розділ 2. Аналіз економіко-господарського середовища ДП «Ружин-молоко» Бердичівського району Житомирської області та оцінка перспектив його економічного зростання	11
2.1. Аналіз основних фондів та капіталовкладень аграрного підприємства.....	11
2.2. Аналіз рівня основних показників економічної ефективності підприємства.....	13
2.3. Аналіз умов внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства і рівня його товарної номенклатури	15
Розділ 3. Проектне обґрунтування стратегії економічного зростання ДП «Ружин-молоко» Бердичівського району Житомирської області та модель його реалізації	19
3.1. Моделювання умов реалізації стратегії економічного зростання аграрного підприємства.....	19
3.2. Проект реалізації стратегії економічного зростання підприємства..	20
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ	26
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	28
ДОДАТКИ	33

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Стратегічне забезпечення розвитку умов економічного зростання аграрного підприємства забезпечує набуття довготривалих конкурентних переваг та сприяє процесам значного зростання якості його товарного виробництва. В свою чергу економічне зростання підприємства передбачає суттєве підвищення рівня ефективності всіх без виключення функціональних систем та створює перспективи розширення виробництва, освоєння нових ринків збуту продукції та реалізації масштабних інвестиційних проектів. В міру виявлення ресурсного потенціалу щодо умов реалізації стратегії зростання ефективності аграрного підприємства виявляються можливості синергетичних перебудов організаційно-виробничої структури підприємства.

Мета і завдання роботи. Метою дослідження є обґрунтування теоретико-прикладних основ та практичних рекомендацій щодо умов стратегічного зростання ефективності аграрного підприємства та перспектив його економічного зростання. Виконанні завдання кваліфікаційного дослідження: систематизовано та обґрунтовано понятійний апарат тематики дослідження; проведено аналіз економіко-господарського середовища аграрного підприємства; побудовано структурну модель стратегії економічного зростання аграрного підприємства; спроектовано основи реалізації стратегічного забезпечення зростання рівня ефективності аграрного виробництва; доведено ефективність проекту реалізації стратегії економічного зростання аграрного підприємства; виділено проблеми ефективного впровадження стратегії економічного зростання аграрного підприємства в середньостроковій господарській альтернативі.

Предмет та об'єкт дослідження. Предметом дослідження є сукупність теоретико-методолічних та прикладних основ процесного залучення та використання стратегії зростання економічної ефективності аграрного підприємства. Об'єктом дослідження є аграрне дочірнє підприємство «Ружин-молоко» Бердичівського району Житомирської області та перспективи його ефективного розвитку в середньостроковій господарській альтернативі.

Методи дослідження. Ґрунтовною основою реалізації поставленої мети кваліфікаційної роботи став монографічний метод дослідження який надав змогу систематизувати понятійний апарат проблеми дослідження; використання методу порівняння та аналогій дало змогу використати прикладні основи функціонального вираження стратегії економічного зростання аграрного виробництва; економіко-статистичний метод надав можливість проведення розширеного аналізу економіко-господарської діяльності аграрного підприємства та використати елементи лінійного вирівнювання рядів динаміки; використання методу проектного аналізу та моделювання надало змогу достовірно оцінити вектор розвитку стратегії зростання ефективності аграрного підприємства до довести доцільність застосовуваної реалізації а також оцінити перспективні напрями зазначеного зростання.

Перелік публікацій автора за темою дослідження: Чайківська Т.П., Садурська Л.М., Максимович Г.Ю., Ходаківський В.М. Сучасні умови та альтернативи розвитку інвестиційного забезпечення сільськогосподарських підприємств Житомирської області. *Агросвіт*. ТОВ «ДКС Центр». 2021. Вип. 19. С. 50-59 (DOI: 10.32702/2306-6792.2021.19.50; Index Copernicus; Google Academy; WorldCat; Crossref).

Практичне значення отриманих результатів. Зазначені проектні розрахунки та вказані рекомендації щодо умов реалізації стратегії зростання економічної ефективності аграрного підприємства можуть бути використані в діяльності підприємств з аналогічним типом виробничої системи як інструмент зростання рівня їх ефективності в середньостроковій господарській альтернативі та вдосконалення їх організаційної структури виробництва.

Структура та обсяг роботи. Структура роботи містить анотації, зміст, вступ, 3 розділи, висновки та пропозиції, додатки. Робота розміщена на 33 аркушах А 4 та виконана в текстовому редакторі Word 2016. Викладений матеріал роботи містить 6 таблиць, 17 рисунків (в т.ч. з відображенням результатів моделювання) та 10 додатків. Список використаних джерел містить 45 найменувань та розміщений на 5 сторінках.

Розділ 1. Теоретико-методичні основи стратегії економічного зростання аграрних підприємств.

1.1. Сутнісна характеристика стратегії економічного зростання.

Ефективна виробнича та господарська діяльність аграрних підприємств покладається на вибір та розвиток оптимальних забезпечень стратегічного характеру котрі мають відповідний вплив на формування довгострокових господарських альтернатив. Однією з широко застосовуваних альтернатив успішного ведення аграрного бізнесу є використання стратегії економічного зростання підприємства. Набір економічних елементів для реалізації стратегії економічного зростання є дієвим елементом в освоєнні нових ринків збуту продукції, швидкого набуття конкурентних переваг та отримання додаткового прибутку за рахунок розширення рибництва аграрних підприємств [30; 42].

Забезпечення реалізації стратегії економічного зростання містить відповідні етапи: визначення місії та цілей діяльності аграрного підприємства як основи якісного економічного вираження аграрного підприємства з позиції можливостей та альтернатив їх реалізації; діагностику умов внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства з використанням сучасних методологій для з'ясування доцільності використання конкретного стратегічного забезпечення; процес вибору стратегії та моделі її реалізації; виконання функції контролю на всіх етапах реалізації стратегії (дод. А, рис. 1.1). В залежності від формування стратегічної мети в структурі реалізації стратегічних переваг та наявних економічних можливостей з позиції залучення та використання капіталовкладень аграрне підприємство обирає одну з наступних тактик реалізації стратегії економічного зростання: диференціацію – враховує можливість виділення з діючого виробництва окремих ланок бізнесу; мінімізацію витрат – виражається в суттєвій зміні структури собівартості товарної продукції підприємства що впливає на рівень формування чистого прибутку підприємства; зосередження – виражається в спрямуванні дій та ресурсів на певний елемент економічного-господарської реалізації мети та цілей аграрного підприємства (дод. А, рис 1.2) [16, с. 74-77].

1.2. Модель реалізації стратегії економічного зростання підприємства.

Ефективна реалізація стратегії економічного зростання аграрного підприємства реалізується через використання набору стратегічних альтернатив та виявляється в вираженні вартісних показників при досягненні поставлених цілей. Основними показниками реалізації стратегії економічного зростання є: зростання доходу (прибутку) підприємства; збільшення рівня дивідендів в структурі економічних зобов'язань підприємства; підвищення рівня рентабельності; зростання норми прибутку інвестиційних капіталовкладень; підвищення рівня показників фінансової стійкості; зростання рівня доданої вартості підприємства (дод. Б, табл. 1.1). Стратегічні альтернативи виявляються в наступному досягненні виражених цілей: збільшення сегментної частки ринку або освоєння нових ринкових сегментів; набуття конкурентних переваг за рівнем якості продукції, асортиментом, виробничими витратами, організацією реалізації товарної продукції підприємства, популяризацією торгової марки, рівнем споживчої цінності товарної продукції, виявленнями регіонального характеру; лідерство в логістичних або інноваційних системах відносно основного виробництва аграрного підприємства [4, с. 101-102].

Модель реалізації стратегії економічного зростання покладається на досягнення цілей в вигляді оцінки та коректування поточних економіко-господарських результатів з а рахунок градації загальних альтернатив розвитку підприємства за наступними типовими його елементами: оцінки зовнішнього середовища підприємства; виділення сильних сторін розвитку підприємства; з'ясування слабких сторін функціонування з одночасним опрацюванням плану щодо можливого уникнення ризиків з причини їх зміни; спеціалізація проблем непередбачуваного характеру їх виникнення (дод. В, рис. 1.3). В даному забезпеченні поточні результати реалізації стратегії економічного зростання аграрного підприємства підпорядковуються очікуванню інвесторів що виявляється в формуванні політики управління організацією загалом. Реалізація стратегії економічного зростання передбачає зростання рівня активності

конкурентного середовища підприємства та в деяких випадках передбачає суттєві витрати на нейтралізацію агресивних дій конкурентів. Успішність реалізації стратегії економічного зростання базується на наступних основах: реалістичність та досяжність поставлених цілей; відносна стабільність умов розвитку зовнішнього середовища підприємства; повнота ресурсного забезпечення реалізації стратегії та вчасність його надходження; наявність умов реалізації; взаємозалежність та градація встановлених цілей; швидка реакція на зміни умов зовнішнього середовища підприємства; організаційна узгодженість щодо вхідного ресурсного забезпечення з результативністю його вираження; застосування прогресивних методик виявлення та нейтралізації ризиків. В системі позиціонування умов реалізації стратегії економічного зростання слід виокремити конкретні напрямки процесу господарської діяльності підприємства що надасть змогу зосередити її ресурсне використання та оптимізувати його зміни.

1.3. Методичне забезпечення реалізації стратегії економічного зростання підприємства.

Аспекти використання методики стратегічного економічного зростання підприємства базуються на усталених практиках котрі є унікальними для конкретних типів виробничих систем та потребують залучення відповідних структурних елементів їх реалізації. В глобальному організаційному середовищі міра реалізація даної стратегії відбувається через королювання перспектив розвитку галузі та конкурентоспроможності товарної продукції підприємства що виражається в формуванні матриці планової політики стратегії економічного зростання аграрного підприємства (дод. Г, рис. 1.4). Градація умов планового використання стратегії передбачає вибір дій відносно факторів розвитку зовнішнього середовища підприємства та містить базові елементи економічних бар'єрів вразі раптової зміни факторів її реалізації. Безпосередність наведеного застосування значно прискорює ефективну реалізацію стратегічних програм.

Загальна методика реалізації стратегії економічного зростання базується ефективному використанні основних напрямків діяльності підприємства: вивчення ринку товарів – передбачає застосування маркетингового інструментарію з позиції комплексності дослідження ринку, вподобань покупців, рівня цін, товароруку та збуту продукції; інноваційна діяльність – реалізується через застосування прогресивних технологій в виробничій та організаційній системі підприємства через планомірність реалізації його інноваційної політики; виробнича діяльність – виявляється в формуванні структури та рівня товарного асортименту підприємства, співпраці з постачальниками, рівнем його організаційного забезпечення та використанні; комерційна складова – передбачає реалізаційне забезпечення в системі розбудови логістичних зв'язків, міри їх розбудови та ефективності використання; соціальна діяльність – виявляється в оцінці якісних параметрів забезпечення виробництва кваліфікованим виробничим та управлінським персоналом [22; 40, с. 145-148].

Ефективність реалізації стратегії економічного зростання в основній мірі базується на елементах зовнішнього ринкового середовища: територіально-просторової організації, елементно-технологічних зв'язків, продуктово-ресурсного наповнення та характеристик суб'єктивного складу учасників ринку. В залежності від того на якій стадії життєвого циклу виробництва перебуває підприємство формується основа вибору сфери розвитку його стратегічного зростання (дод. Д, рис. 1.5). Функціональне призначення та реалізація умов стратегічного зростання ефективності підприємства покладається на використання значних розмірів капіталовкладень довгострокового характеру їх використання та передбачає реалізацію масштабних проєктів щодо впровадження виробничих інновацій, випуску нових видів продукції, просування торгових марок та ін. Реалізація стратегії економічного зростання аграрного підприємства піддається впливу високого рівня ризиків та потребує якісного впровадження відносно побудови та проєктування основ її реального використання [9; 37].

**Розділ 2. Аналіз економіко-господарського середовища
ДП «Ружин-молоко» Бердичівського району Житомирської області
та оцінка перспектив його економічного зростання.**

**2.1. Аналіз основних фондів та капіталовкладень аграрного
підприємства.**

Забезпечення перспектив стратегії економічного зростання підприємства покладається на розмір та структуру його капіталовкладень та характеру їх використання. Основу інвестиційного забезпечення підприємства протягом 2018-2020 рр. складає накопичення суми нерозподіленого прибутку підприємства вартість якого в 2020 р. склала 21406,6 тис грн що вважається вагомим приростом внутрішнього господарського накопичення (рис. 2.1). Натомість сума вартості власного капіталу підприємства протягом 2018-2020 рр. залишається незмінною та складає 2570,7 тис грн. вартість до оціненого капіталу підприємства в 2020 р. склала 13811,6 тис грн.

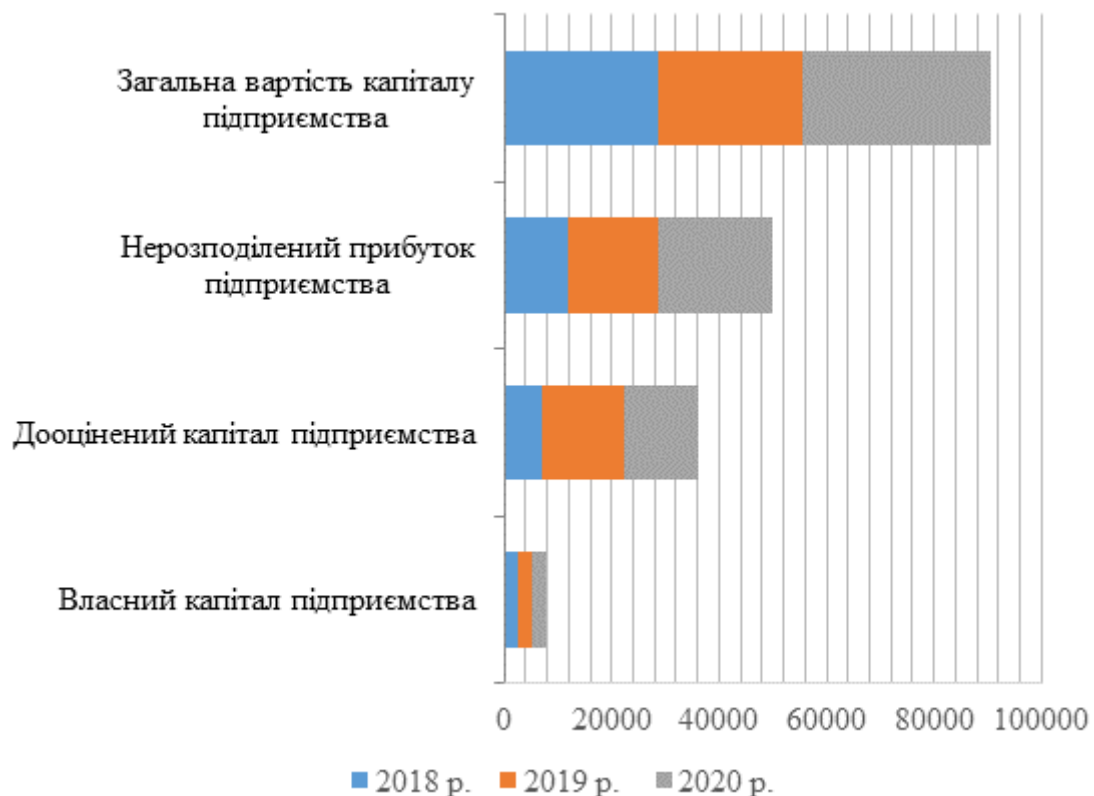


Рис. 2.1. Структура динаміки капіталовкладень ДП «Ружин-молоко» в 2018-2020 рр. за елементами її формування

Суттєве зростання вартості основних засобів ДП «Ружин-молоко» в 2020 р. в порівнянні з 2018 р. пов'язане з проведенням процесів масштабної реструктуризації що надало можливість збільшити їх вартість в 2020 р. до рівня 106,6 млн грн. При цьому сума вартості амортизаційних відрахувань в 2018-2020 рр. зросла в 2,3 раза та склала 37,2 млн грн (рис. 2.2). Зазначені прирости відбулися за рахунок зростання вартості довгострокових фінансових інвестицій в 2020 р. до рівня 97,3 млн грн. що вказує на масштабність проведення процесів інвестиційного забезпечення підприємства в альтернативах довгострокового періоду господарювання. Сума незавершених капітальних інвестицій в 2020 р. склала 20,6 млн грн. та залишається незмінною у відношенні до 2018 р. що вказує на недоцільність раніше реалізованих вкладень середньострокового господарського періоду їх використання.



Рис. 2.2. Структура вартості довгострокових фінансових інвестицій та основних засобів ДП «Ружин-молоко» в 2018-2020 рр.

Загальна вартість нематеріальних активів підприємства в 2020 р. складає 63 тис грн та суттєво не впливає на зміну значень забезпечення основних параметрів розвитку ДП «Ружин-молоко» хоча переважна більшість аграрних підприємств відповідного господарського профілю за рахунок активного проведення процесів операційного забезпечення значно примножують суми чистого прибутку саме за елементом накопичення вартості нематеріальних активів. Аналіз виробничо-господарської структури ДП «Ружин-молоко» вказує на наміри інвестора здійснити процеси якісного та комплексного технологічного переоснащення виробництва.

2.2. Аналіз рівня основних показників економічної ефективності підприємства.

Прийняття рішення відносно перспектив та умов реалізації стратегії економічного зростання підприємства передбачає кількісну оцінку параметрів розвитку господарського середовища та виявлення потенціалу його зростання. В 2018-2020 рр. рівень рентабельності ДП «Ружин-молоко» зазнав суттєвих змін за рахунок та склав в 2020 р. 4,8 %. Рентабельність основної діяльності зросла на 2,6 % та склала в 2020 р. 5,8 % (дод. Є, рис. 2.3). Зазначені зміни показників рентабельності основного виробництва є не високим значенням відносно умов реалізації якісних процесів забезпечення стратегічних альтернатив розвитку підприємства в перспективі його економічного зростання. Проблема полягає в використанні морально застарілих технологій виробництва товарної продукції підприємства та відносно невисокі показники матеріально технічного забезпечення виробництва 2018-2020 рр. господарському періоді. Несуттєвого зростання в 2020 р. зазнав показник рентабельності валових витрат до рівня 2,8 % що вказує на суттєве зростання вартості виробничих ресурсів підприємства та негативно відображається на кінцевих результатах ефективності його діяльності. Структуризація виробничих витрат за вмістом елементів енергетичного забезпечення виробництва в 2020 р. складає 33,6 % та містить суттєву тенденцію до зростання зазначеного рівня.

При використанні функції лінійної фільтрації обороту оборотних засобів ДП «Ружин-молоко» в 2018-2020 рр. при встановленому факторному зв'язку (x) за ступенем зносу основних виробничих фондів виявлено чітку тенденцію щодо нарощування темпів товарообороту та суттєвого зростання обороту оборотних засобів в 2020 р. до показника 86,0 днів в порівнянні з 2018 р. – 111,6 днів (рис. 2.4). В свою чергу наведений фактор зміни суттєво вплинув на коефіцієнт обороту оборотних засобів значення якого в 2020 р. склало 0,6 од. Суттєвої зміни також зазнав показник фондівіддачі основного виробництва з зазначенням негативної його тенденції: в 2018 р. він складав 0,76 грн, натомість в 2020 р. – 0,08. Дана тенденція зменшення відображається господарській звітності підприємства не враховуючи факту суттєвого зростання рівня вартості ОВФ підприємства за рахунок надходження інвестицій в довгостроковій господарській альтернативі їх використання.

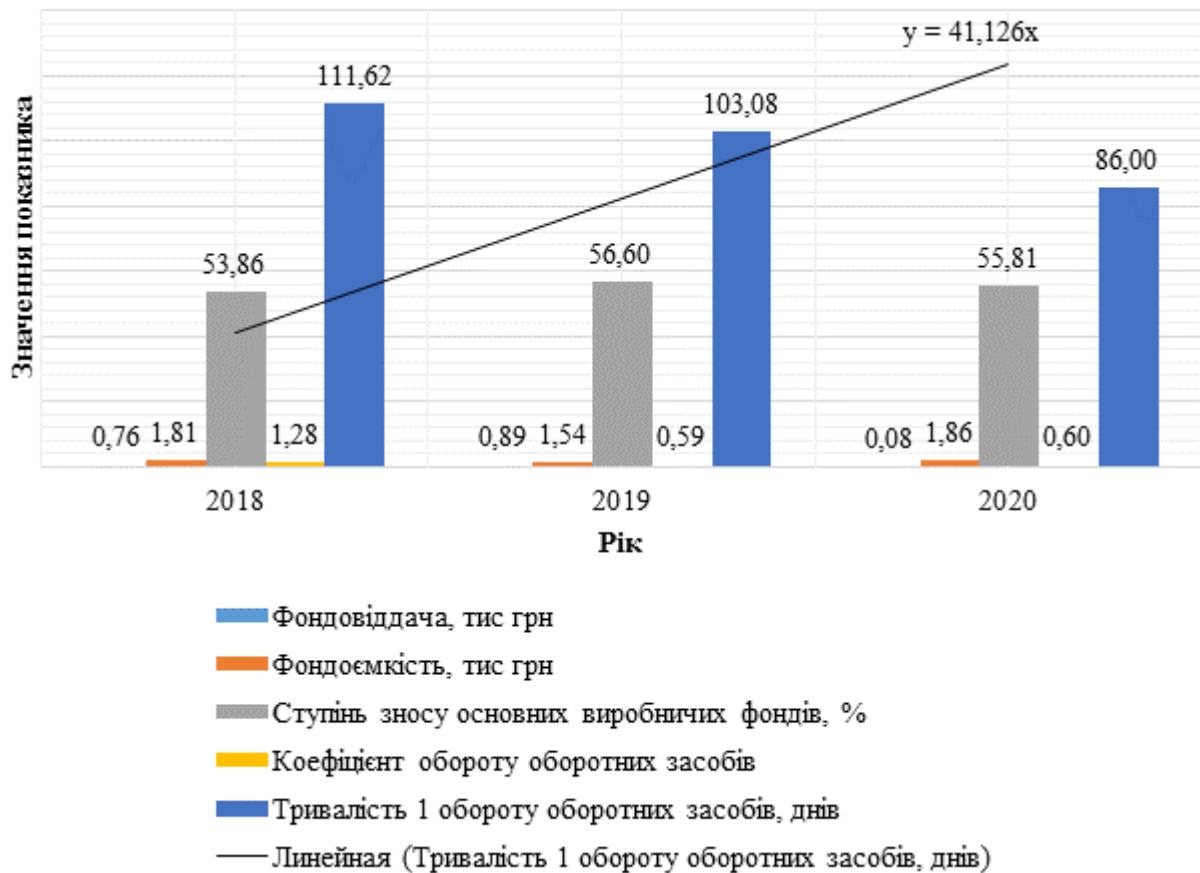


Рис. 2.4. Структурне вираження основних параметрів ефективності ДП «Ружин-молоко» в 2018 -2020 рр.

Структура вартості товарної продукції підприємства 2018-2020 рр. вказує на суттєвий приріст її рівня в 2020 р. до показника 58,6 млн грн. при реальному показнику зазначеного зростання у 2,7 раза. Зазначається зростання рівня отриманого прибутку у 2020 р. в сумі 14,5 млн грн, що в розрахунку на показник отримання 1-го середньорічного працівника складає 24,3 тис грн. Зазначене зростання в нормативному вираженні є невисоким та не дає можливості проведення процесів ефективного розширеного відтворення виробничої системи підприємства (дод. Ж, табл. 2.1; табл. 2.2). Спостерігається суттєве зростання показника покриття активів в 2020 р. до рівня 3,29 од та коефіцієнта окупності витрат від операційної діяльності до рівня 1,37 од. Зазначені зміни вказують на налагодження виробничих відносин в внутрішньому середовищі підприємства та відносності ефективності його забезпечення в зовнішньому вираженні моментів управління використанням валової виручки підприємства від реалізації його товарної продукції.

2.3. Аналіз умов внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства і рівня його товарної номенклатури.

Вираження аспектів зовнішнього середовища підприємства реалізується через проведення PEST-аналізу в системі забезпечення та виявлення розвитку елементів оточуючого середовища ДП «Ружин-молоко» в 2018-2020 рр. та зазначенні можливих альтернатив його розвитку (дод. И, табл. 2.3; рис. 2.5). При використанні експертного методу дослідження рівня впливу основних елементів функціонального забезпечення зовнішнього середовища підприємства слід виділити ряд факторів котрі пропонуємо віднести до системи функціонального забезпечення розвитку підприємства як першочергових величини їх можливої швидкої зміни в часі та елементах вираження. За результатами проведеного аналізу систематизовано наступні групи впливу зовнішнього середовища підприємства: політичну, економічну, соціальну та соціологічну. Економічна група впливу безпосередньо враховує альтернативи розвитку підприємства та умов його економічного зростання; кредитно-грошове забезпечення; форму та методи держаної підтримки розвитку

аграрного виробництва; подолання цінового диспаритету; управління рівнем інфляції; управління рівнем розвитку соціального забезпечення розвитку аграрного виробництва. При присвоєнні значимості міри впливу за 100-бальною шкалою елементам економічного забезпечення розвитку підприємства відповідає значення 40. Аналіз конкурентних груп ДП «Ружин-молоко» на показник нижче середнього рівня його зведеної оцінки за бальним визначенням в системі можливої структуризації рівнів сегментного розподілу ринкового середовища (рис. 2.5).

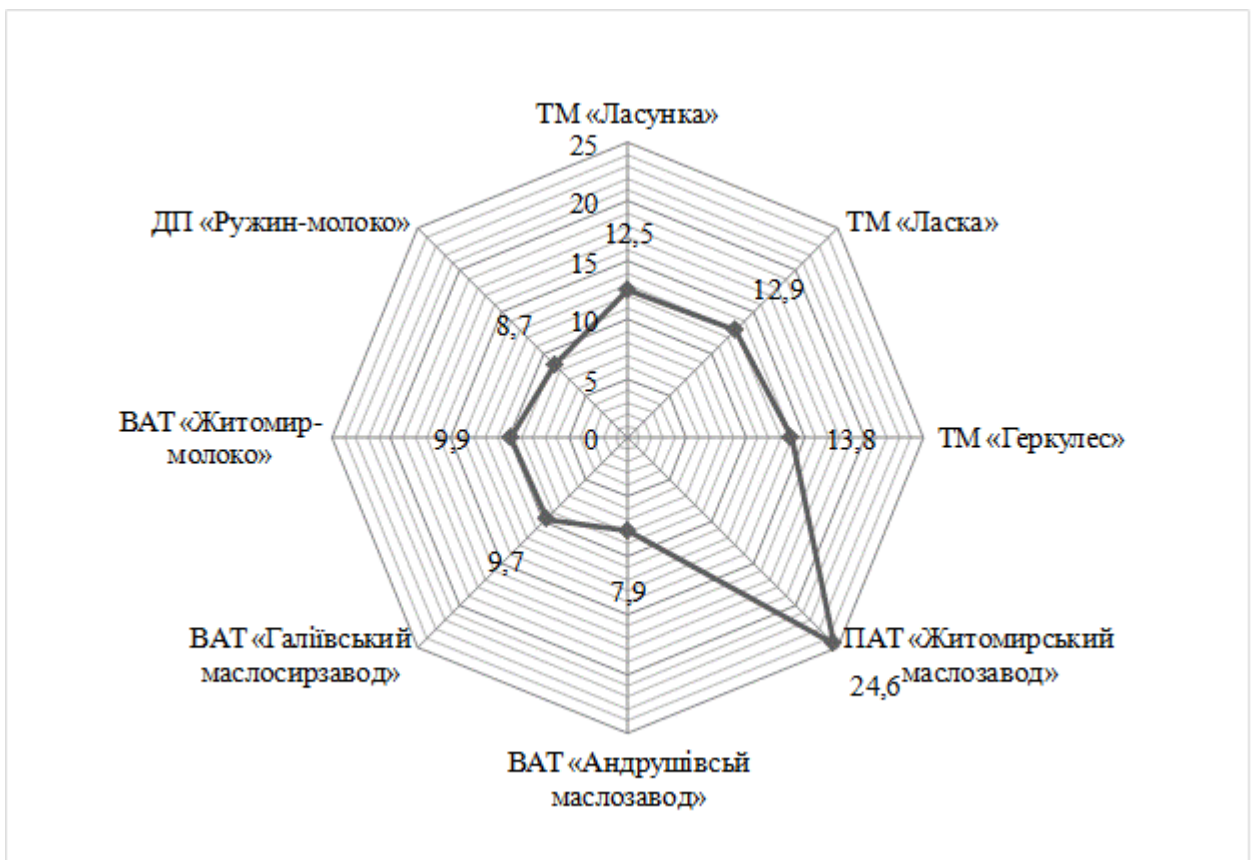


Рис. 2.6. Аналіз рівня конкурентної боротьби та рівня її бальної оцінки в структурі вираження показників ДП «Ружин-молоко» 2018-2020 рр.

При застосуванні лінійної фільтрації та визначенні кількісної оцінки окупності виробничих витрат, якості товарної продукції та сегментації регіонального ринку збуту продукції зазначено рівень розвитку відповідних характеристик ДП «Ружин-молоко» в середньостроковому господарському періоді (рис.2.7).

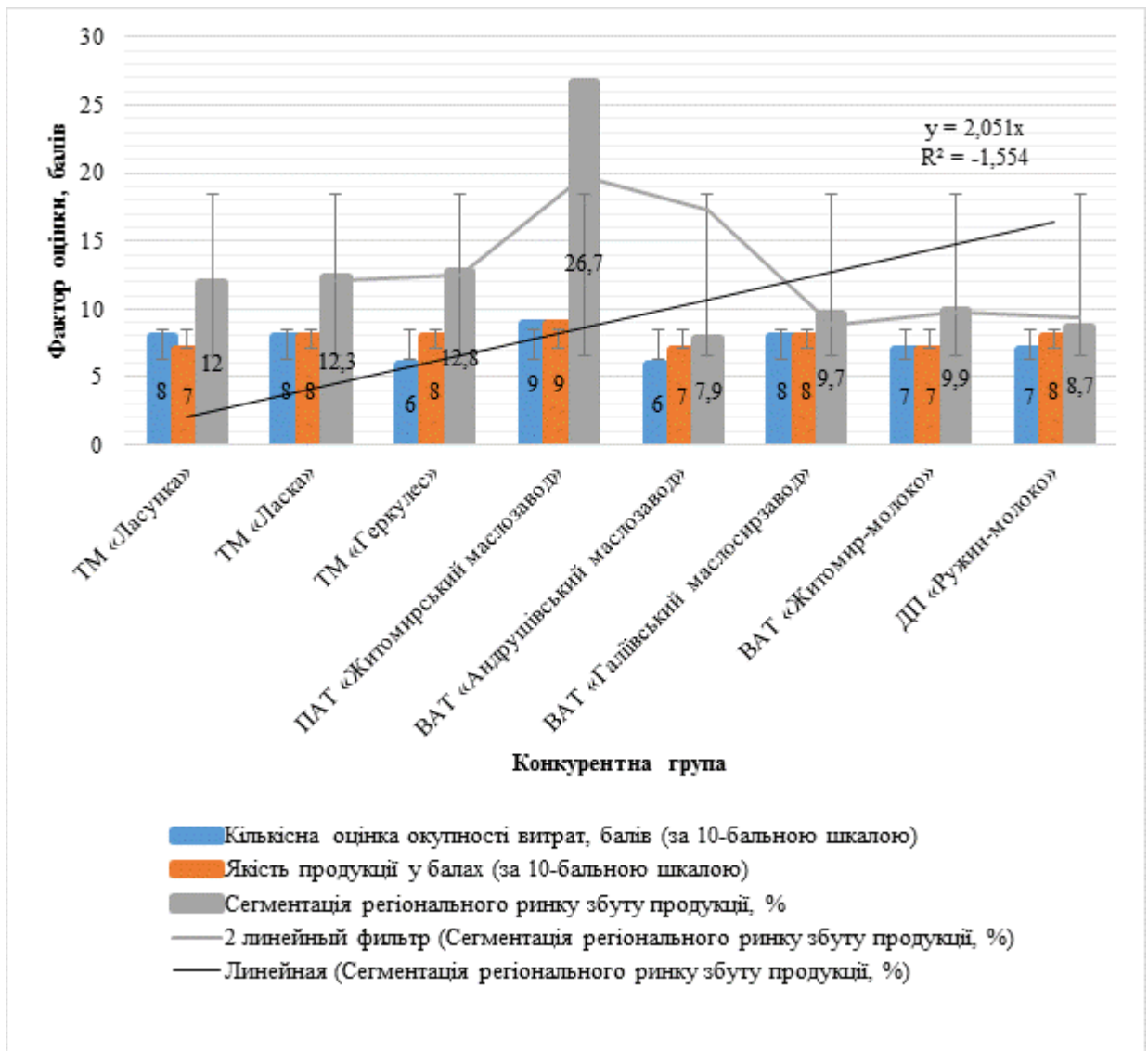


Рис. 2.7. Структура сегментації ринків за рівнем окупності витрат та якістю товарної продукції основних груп конкурентів ДП «Ружин-молоко» в 2018-2020 рр.

Аналіз кількісного рівня впливу товарного асортименту підприємства в вираженні його товарної номенклатури зазначено в дод. К, рис. 2.8. Варто зауважити що ДП «Ружин-молоко» немає чітко визначеної номенклатурної спеціалізації товарного виробництва що позначається вираженням слабого лінійного зв'язку між загальною структурою виробництва підприємства та рівнем якості конкретного її елемента (рис. 2.9). Зазначені особливості суттєво впливають на умови використання стратегії зростання рівня економічної ефективності підприємства.

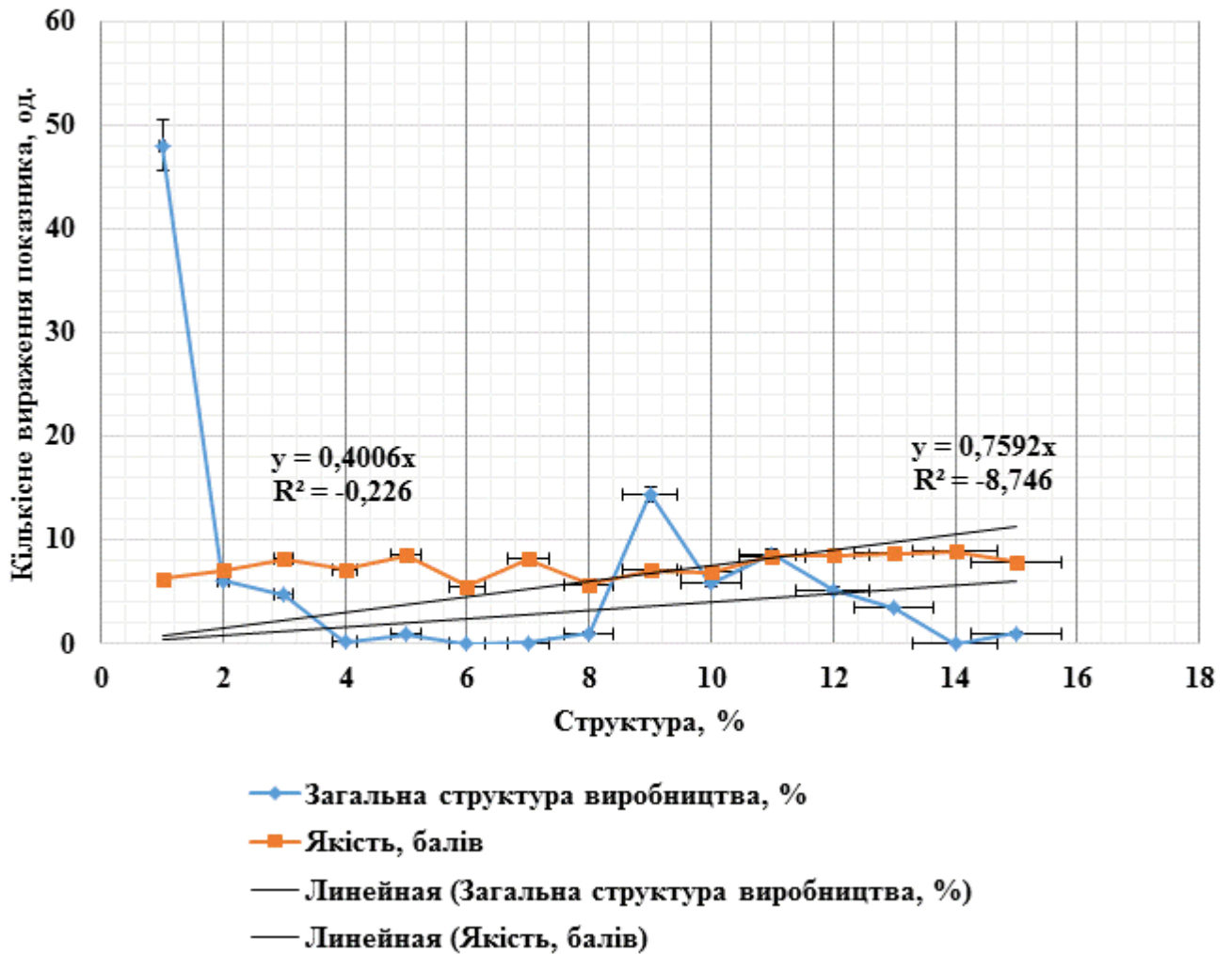


Рис. 2.9. Вираження лінійної залежності товарної номенклатури ДП «Ружин-молоко» в 2018-2020 рр.

Структуризація результатів аналізу зовнішнього та внутрішнього господарського середовища ДП «Ружин-молоко» вказує на достовірність перспектив відносного зростання рівня виробничого потенціалу підприємства при одночасному утриманні займаної ринкової ніші. Використання масштабних перетворень відносно реалізації стратегії економічного зростання підприємства потребує залучення значної кількості інвестицій, оскільки настання ризиків та умов їх нейтралізації вимагатимуть значних фінансових витрат внаслідок агресивних дій конкурентних структур та освоєння принципово нових сегментів ринку що дасть змогу отримати високі показники (міру) окупності витрат в майбутньому.

Розділ 3. Проектне обґрунтування стратегії економічного зростання ДП «Ружин-молоко» Бердичівського району Житомирської області та модель його реалізації.

3.1. Моделювання умов реалізації стратегії економічного зростання аграрного підприємства.

З метою ефективного залучення та використання можливих фінансових ресурсів (капіталовкладень) аграрними підприємствами в процесі реалізації умов економічного зростання з застосуванням елементів стратегії пропонуємо деталізувати наведений процес та привести його у відповідність до схематичної моделі вираження (дод. Л, рис. 3.1). З вказаного зазначення слід виділити 3 основні блоки його реалізації: характеристика та управління вхідними забезпеченнями підприємства, обґрунтування процесу цих аспектів реалізації, підтвердження тв. управління процесами результативності.

Головними умовами реалізації етапу управління вхідним забезпеченням є обґрунтування умов та стратегії використання фінансових ресурсів аграрного підприємства з виокремленням та градацією джерел їх надходження; розробка та конкретизація елементів бізнес-проекування реалізації інвестиційного забезпечення підприємства при паралельній оцінці рівня його економічної автономності. Виділення та зазначення характеристики економічної автономності передбачає врахування та обрахунок її максимальної межі поза якою реалізація альтернатив стратегії економічного зростання стає недоцільною. В системі процесу цих аспектів реалізації стратегії виділяємо: аргументацію на окремих виробництвах підприємства; обґрунтування та конкретизацію плану перспективних дій; оцінку можливостей комплексної реалізації стратегії економічного зростання аграрного підприємства з чіткою градацією можливих впливів та вираження направленості їх виробничо-господарських зон; планування умов та особливостей реалізації функцій контролю при коригуванні умов стратегічного забезпечення підприємства, деталізації механізмів досяжності цілей стратегічного планування, адаптації умов реалізації зазначеного стратегічного забезпечення у загальновиробничу програму розвитку всього підприємства при використанні його наявного ресурсного забезпечення.

Характеристика процесів результативності реалізації стратегії економічного зростання підприємства передбачає: проведення аналізу отриманих результатів стратегічної реалізації цілей відносно відповідності плановим критеріям та інтересам всіх учасників даної реалізації; вірогідності та функціональності процесів реінвестування стратегічних альтернатив середньостроковому господарському періоді їх перебігу; умов виконання стратегічних зобов'язань; аналіз інтеграційних умов реалізації стратегічних цілей відносно умов зовнішнього середовища аграрного підприємства; виокремлення найбільш стратегічних альтернатив зростання; коригування планових дій відносно забезпечення умов реалізації стратегічних цілей підприємства в зазначених умовах фінансового та часового характеру їх виявлення.

3.2. Проект реалізації стратегії економічного зростання підприємства.

Реалізація стратегії економічного зростання підприємства реалізується через суттєве зростання якості його товарної продукції що дає змогу освоїти нові сегменти ринкового середовища, значно збільшити рівень валового доходу підприємства та прискорити процеси його товарообігу. Пропонуємо для ДП «Ружин-молоко» застосувати проект часткового переоснащення основного виробництва з застосуванням елементів його техніко технологічного переоснащення що значно вплине на зміну якості його товарної продукції в середньостроковій господарській альтернативі (табл. 3.1). В зазначеному забезпеченні пропонуємо придбати та залучити в виробництво наступне виробниче обладнання: 4-х корпусне вакуум-випарувальне обладнання 12000 л/год (L150718); сушильна установка для молока (Словаччина) ВРА-4 в комплекті з ВІГАНД 8000; маслоутворювач GEA-Ahlborn 3124000; лінія виробництва творогу Westfalia Quark (M150909); Гомогенизатор Make Soavi B59 X68P; пастеризаційно-охолоджувальна установка А1 ОПУ/15 А1 ОКЛ 25; безпереривана лінія для казеїну на базі сушарки з нержавіючої сталі ВС 300 в зборі. Загальна вартість зазначеного придбання з вартістю пуско-налагоджувальних робіт складе 15500,0 тис грн.

Таблиця 3.1

Проект реалізації стратегії економічного зростання ДП «Ружин-молоко» в середньостроковій господарській альтернативі 2022-2026 рр.

№ п/п	Вид застосовуваного переобладнання	Вартісне вираження	Сума	Забезпечення	Основа повернення витрат
1.	4-х корпусне вакуум-випаровувальне обладнання 12000 л/год (L150718)	тис грн	2140	Кредит комерційного банку (22,5 %)	Валова виручка від реалізації товарної продукції підприємства
2.	Сушильна установка для молока (Словаччина) ВРА-4 в комплекті з ВІГАНД 8000 (83251)		2558		
3.	Маслоутворювач GEA-Ahlborn 3124000		1440		
4.	Лінія виробництва творогу Westfalia Quark (M150909)		940		
5.	Гомогенізатор Make Soavi B59 X68P (7739)		4520		
6.	Пастеризаційно-охолоджувальна установка А1 ОПУ/15 А1 ОКЛ 25 (7786)		2160		
7.	Безперервна лінія для казеїну на базі сушарки з нержавіючої сталі ВС 300 в зборі (7752)		1742		
Загальна вартість:			15500,0		

Аргументованою перевагою запропонованого проекту мають стати: зменшення рівня сукупних валових витрат підприємства на 10,3 %; зменшення рівня енергетичних витрат основного виробництва 5,8 %; зростання показника продуктивності праці на 12,7 %; зростання суми валового доходу підприємства від реалізації товарної продукції на 34,6 %. Запропоновані зміни також містять елементи синергетичного економічного ефекту при умові їх раціонального використання, який виявляється в зростанні перспектив розширення ресурсної бази підприємства та сигнітивного охоплення технологічно незавершених циклів виробництва ДП «Ружин-молоко» в процесі поступової реалізації стратегії економічного зростання підприємства з можливістю використання процесів диференціації загальної вартості виробничих витрат.

Планові витрат з вартістю використання кредитного запозичення в річній структурі використання складатимуть: основна частка кредитного зобов'язання – 15500,0 тис грн; плата за користування кредитом – 10461,0 тис грн; вартість амортизаційних відрахувань проектного забезпечення – 12882,0 тис грн.; страхування фінансових ризиків – 2016,0 тис грн. Сума зведеного кошторису витрат з елементом обов'язковості його забезпечення складе 40859,0 тис грн (рис. 3.2).

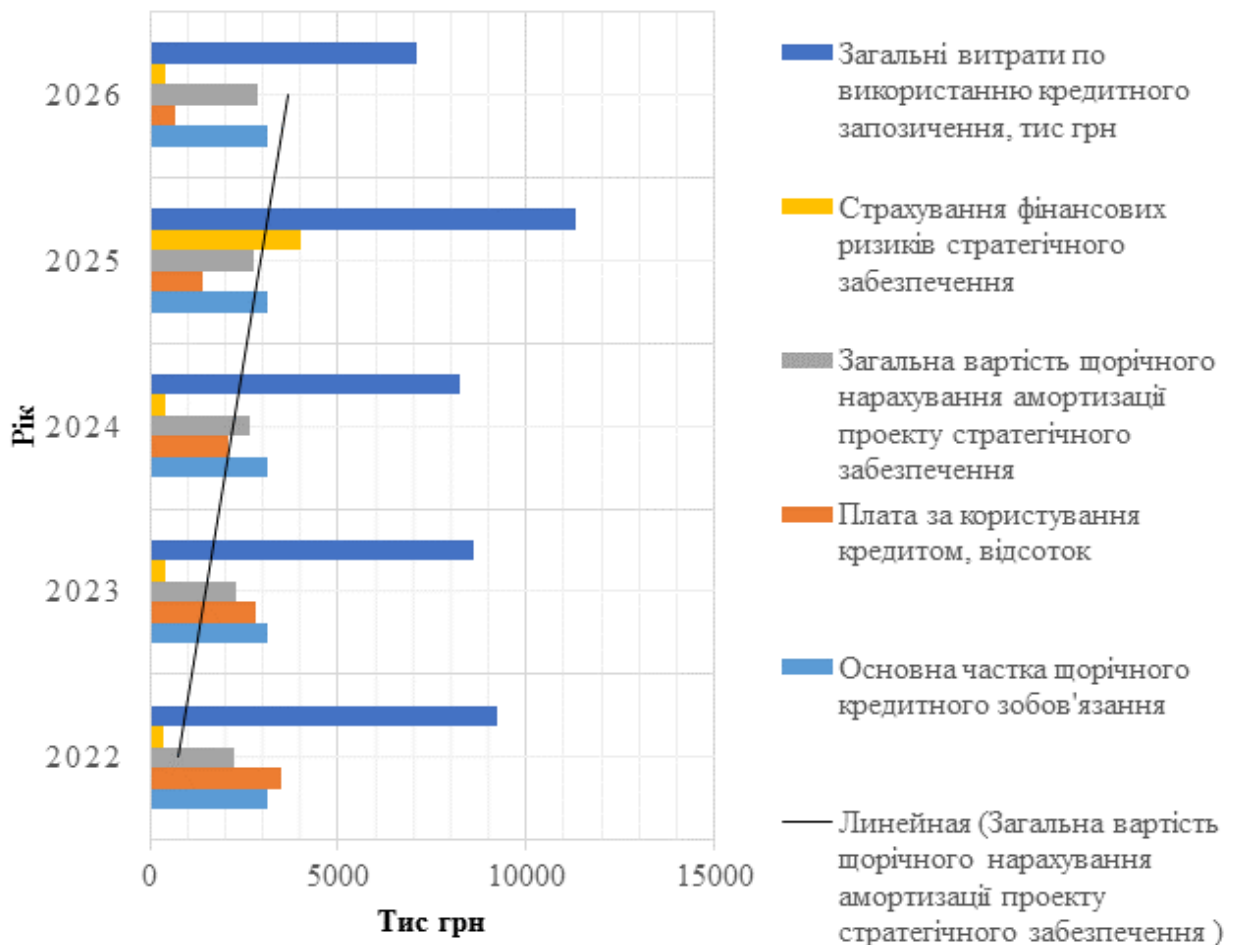


Рис. 3.2. Проектне обґрунтування планових витрат реалізації стратегії економічного зростання ДП «Ружин-молоко» в 2022-2026 рр.

Повна собівартість реалізованої товарної продукції підприємства складатиме 287650,0 тис грн; сума валового доходу від зазначеного проектування – 357733,0 тис грн, сума інфляційних втрат – 2151,0 тис грн; сума товарного доходу від зростання якості товарної продукції підприємства –

5212,0 тис грн. Сума чистого прибутку від загальної реалізації стратегії економічного зростання підприємства складе 28675,0 тис грн (рис. 3.3). Лінійне вирівнювання чистого прибутку за рівнем поточних зобов'язань підприємства вказує на раціональність зазначеного рівня надходження.

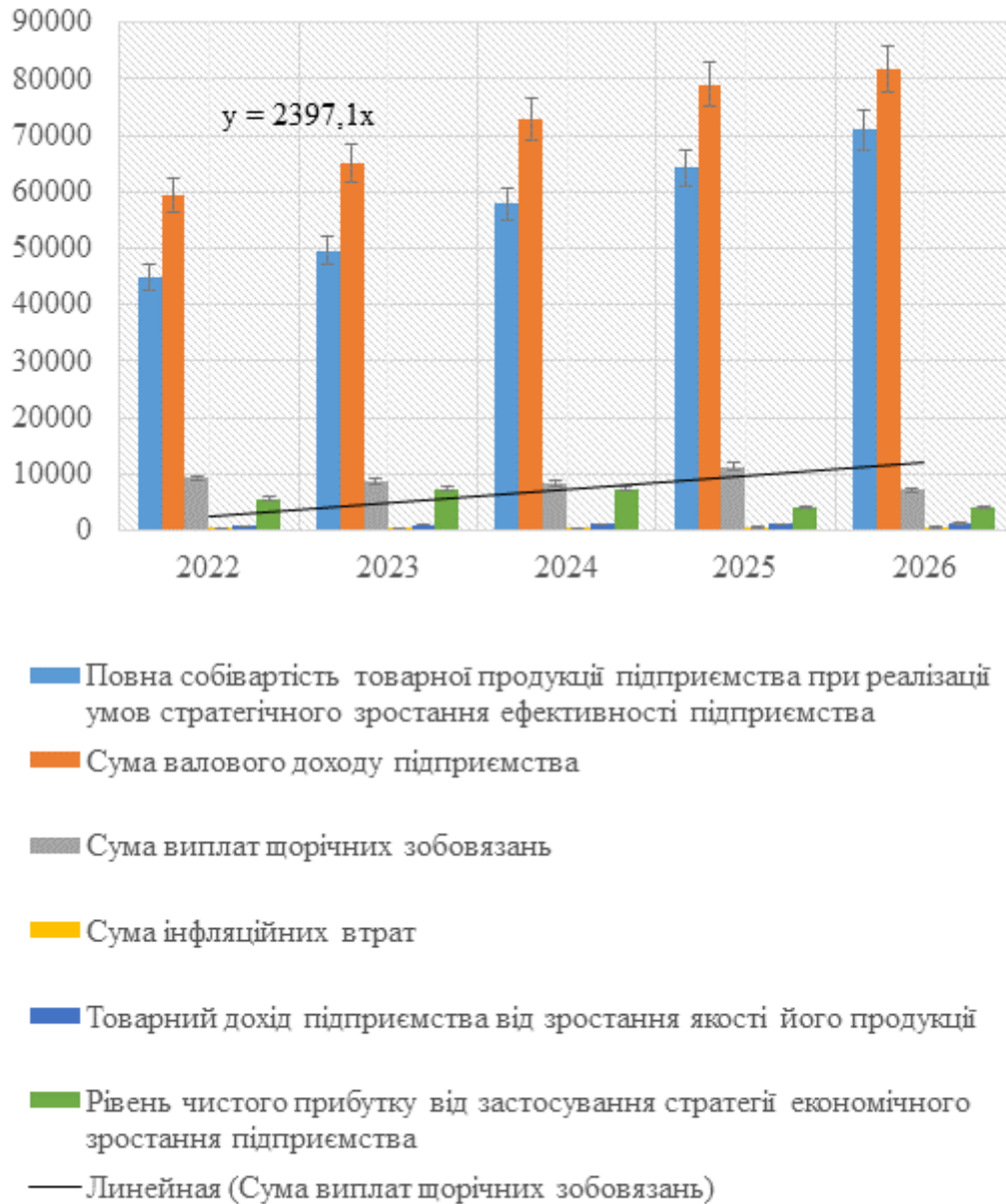


Рис. 3.3. Проектне обґрунтування дохідності стратегії економічного зростання ДП «Ружин-молоко» в 2022-2026 рр.

Динаміка покриття поточних зобов'язань реалізації проекту економічного зростання ДП «Ружин-молоко» передбачає встановлення його терміну окупності в 3 кварталі 2023 р. з плановим зменшенням рівня прибутковості

зазначеного проектного обґрунтування до показника 4117,0 тис грн в 2025 р. та 4189,0 тис грн в 2026 р. Зазначене зменшення скориговане використанням експоненціального вирівнювання рядів динаміки за розміром чистого прибутку підприємства в 2022-2026 рр. з врахуванням «зон» стандартного відхилення показників на 5 % (допустимої межі коливання ризиків).

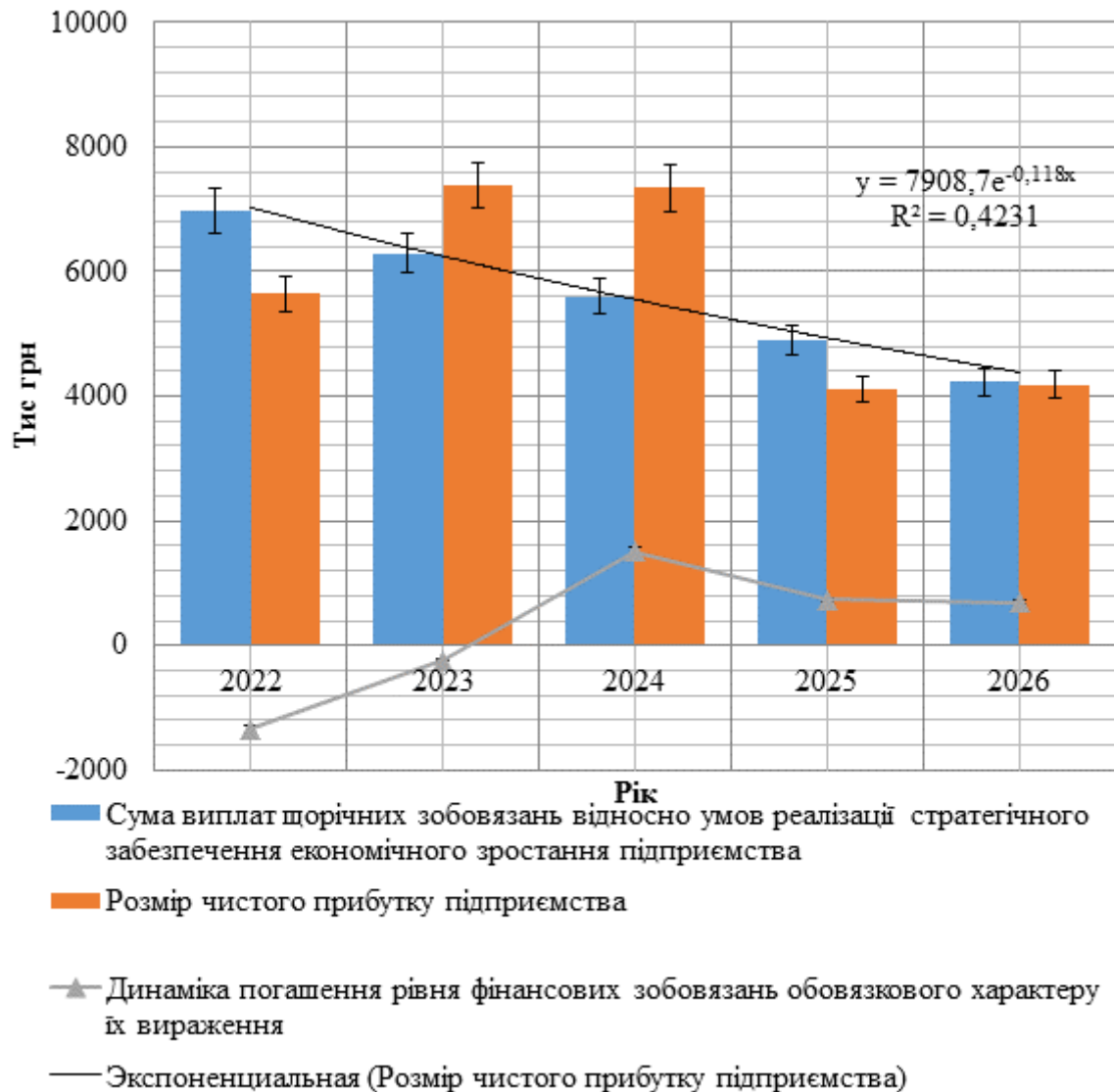


Рис. 3.4. Модель окупності витрат в структурі реалізації стратегії економічного зростання ДП «Ружин-молоко» в 2022-2026 рр.

Загальний рівень рентабельності реалізації моделі стратегії економічного зростання ДП «Ружин-молоко» в 2022-2026 рр. складатиме 54,8 %, що значно підвищить рівень загальної ефективності господарської діяльності

підприємства та створить передумови кількісного зростання його виробництва. Для успішної реалізації умов стратегії економічного зростання підприємства слід дотримуватися наступних принципів: посилення перспективності реалізації проектного забезпечення в процесі реалізації його тактовних дій; суттєвого зростання якості управлінських рішень за зростання обсягів та ризику використання отриманих капіталів; підвищення рівня оперативності управління за рахунок узгодженості дій та пошуку прихованих резервів розвитку внутрішнього середовища підприємства; економія витрат та забезпечення рівня максимальної економічної ефективності реалізації проекту; посилення контролю та відповідальності щодо реалізації конкретних цілей «дерева рішень» зазначеного стратегічного забезпечення.

Першочерговою основою реалізації стратегії економічного зростання підприємства є альтернативність вибору шляхів доцільності його розширення. Вибір правильного напрямку економічного зростання формуватиме принципово нові фактори та умови такого забезпечення, котрі суттєво впливатимуть на рівень прибутковості основних видів діяльності підприємства та створюватимуть умови чіткого вираження його спеціалізації в довгостроковій господарській альтернативу. В даному випадку слід уникати ведення малорентабельних видів виробництва та суттєво змінювати умови діючого ринкового середовища, оскільки зміна товарної групи суттєво впливатиме на реакцію оточуючого конкурентного середовища. Зазначений комплекс дій варто підсилювати дієвими інструментами маркетингу, використовувати послуги сторонніх консалтингових структур та керуватися розумінням спрямованості «векторів» виробничого зростання підприємства з позиції дії зрівноваженої політики оцінки рівня виробничих його витрат та якості товарної продукції, оскільки не завжди можна успішно реалізувати високоякісну продукцію на заданому сегменті ринку та понести суттєві логістичні витрати що в кінцевому результаті значно зменшать можливий рівень отримання прибутку та загалом вплинуть на ефективність реалізації стратегії економічного зростання підприємства.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

Стратегічні альтернативи виявляються в наступному досягненні виражених цілей: збільшення сегментної частки ринку або освоєння нових ринкових сегментів; набуття конкурентних переваг за рівнем якості продукції, асортиментом, виробничими витратами, організацією реалізації товарної продукції підприємства, популяризацією торгової марки, рівнем споживчої цінності товарної продукції, виявленнями регіонального характеру; лідерство в логістичних або інноваційних системах відносно основного виробництва аграрного підприємства.

Функціональне призначення та реалізація умов стратегічного зростання ефективності підприємства покладається на використання значних розмірів капіталовкладень довгострокового характеру їх використання та передбачає реалізацію масштабних проектів щодо впровадження виробничих інновацій, випуску нових видів продукції, просування торгових марок та ін. Реалізація стратегії економічного зростання аграрного підприємства піддається впливу високого рівня ризиків та потребує якісного впровадження відносно побудови та проектування основ її реального використання.

Основу інвестиційного забезпечення підприємства протягом 2018-2020 рр. складає накопичення суми нерозподіленого прибутку підприємства вартість якого в 2020 р. склала 21406,6 тис грн що вважається вагомим приростом внутрішнього господарського накопичення. В 2018-2020 рр. рівень рентабельності ДП «Ружин-молоко» зазнав суттєвих змін за рахунок та склав в 2020 р. 4,8 %. Рентабельність основної діяльності зросла на 2,6 % та склала в 2020 р. 5,8 %. Структура вартості товарної продукції підприємства 2018-2020 рр. вказує на суттєвий приріст її рівня в 2020 р. до показника 58,6 млн грн. при реальному показнику зазначеного зростання у 2,7 раза. Зазначається зростання рівня отриманого прибутку у 2020 р. в сумі 14,5 млн грн, що в розрахунку на показник отримання 1-го середньорічного працівника складає 24,3 тис грн.

Варто зауважити що ДП «Ружин-молоко» немає чітко визначеної номенклатурної спеціалізації товарного виробництва що позначається вираженням слабого лінійного зв'язку між загальною структурою виробництва підприємства та рівнем якості конкретного її елемента. Зазначені особливості суттєво впливають на умови використання стратегії зростання рівня економічної ефективності підприємства.

Пропонуємо для ДП «Ружин-молоко» застосувати проект часткового переоснащення основного виробництва з застосуванням елементів його техніко технологічного переоснащення що значно вплине на зміну якості його товарної продукції в середньостроковій господарській альтернативі. Аргументованою перевагою запропонованого проекту мають стати: зменшення рівня сукупних валових витрат підприємства на 10,3 %; зменшення рівня енергетичних витрат основного виробництва 5,8 %; зростання показника продуктивності праці на 12,7 %; зростання суми валового доходу підприємства від реалізації товарної продукції на 34,6 %.

Планові витрат з вартістю використання кредитного запозичення в річній структурі використання складатимуть: основна частка кредитного зобов'язання – 15500,0 тис грн; плата за користування кредитом – 10461,0 тис грн; вартість амортизаційних відрахувань проектного забезпечення – 12882,0 тис грн.; страхування фінансових ризиків – 2016,0 тис грн. Сума зведеного кошторису витрат з елементом обов'язковості його забезпечення складе 40859,0 тис грн. Повна собівартість реалізованої товарної продукції підприємства складатиме 287650,0 тис грн; сума валового доходу від зазначеного проектування – 357733,0 тис грн, сума інфляційних втрат – 2151,0 тис грн; сума товарного доходу від зростання якості товарної продукції підприємства – 5212,0 тис грн. Загальний рівень рентабельності реалізації моделі стратегії економічного зростання ДП «Ружин-молоко» в 2022-2026 рр. складатиме 54,8 %, що значно підвищить рівень загальної ефективності господарської діяльності підприємства та створить передумови кількісного зростання його виробництва.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. . Белко І. А. Теоретичні засади і практичні підходи до розвитку стратегічного управління в підприємствах. *Науково-теоретичний журнал «Європейський журнал економіки та менеджменту»*. 2017. Вип. 2. С.45-54.
2. . Єрмаков О. Ю., Лайко О. О. До методології формування стратегій розвитку сільськогосподарських підприємств. *Науковий вісник НУБіП України. Серія «Економіка, аграрний менеджмент, бізнес»*. 2014. Вип. 200. Ч. 2. С. 107-114.
3. . Свірідова С. С., Стойловська О. М. Проблеми стратегічного управління підприємством. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2011. № 6. Т. 4. С. 290-292.
4. Аванесова Н. Е. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків. нац. ун-т буд-ва та архітектури. Харків. Щедра садиба плюс. 2015. 195 с.
5. Афанасьєв Б. В. Економіка підприємств машинобудування України: сучасний стан та перспективи розвитку. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки»*. 2014. Вип. 8. Ч. 7. С. 71-74.
6. Баланович А. М. Теоретико-методичні засади формування стратегій розвитку підприємства. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки»*. 2014. Випуск 8(2). С. 77-81.
7. Боришкевич І. І. Стратегічні напрями забезпечення конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств. *Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка*. 2017. Вип. 12. Том 1. С. 6-12.
8. Боришкевич І. І. Теоретичні підходи до розуміння сутності стратегії розвитку сільськогосподарських підприємств. *Інноваційна економіка*. 2016. № 9-10. С. 88-92.

9. Бошота Н. В. Шишоло Д. В. Зарубіжний досвід державного регулювання інноваційної діяльності. *Молодий вчений*. 2016. № 9. С. 14-18.
10. Василенко М. Д. Становлення господарського правопорядку в інноваційній сфері: до визначення пріоритетів. *Часопис Київського університету права*. 2010. № 2. С. 5-14.
11. Гарматій Н. М. Сутність інноваційного капіталу та необхідність його застосування в галузі телекомунікацій. *Галицький економічний вісник*. 2009. № 2. С. 42-46.
12. Голік В. В. Стратегічний набір як ефективний інструмент забезпечення конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств. *Актуальні проблеми економіки*. 2015. № 2. С. 15-24.
13. Горбулін В. П., Качинський А. Б. Стратегічне планування: вирішення проблем національної безпеки : монографія. К. : НІСД, 2010. 288 с.
14. Гринькевич О. С., Квак С. А. Аналіз інноваційної діяльності підприємств з використанням міжнародних і національних індикаторів. *Формування ринкової економіки в Україні*. 2020. Вип. 42 С.51-62.
15. Гудзинський О. Д. Організаційно-регулятивна функція в управлінні стратегічним розвитком підприємства. *Ринок праці та зайнятість населення*. 2009. № 1. С. 50-52.
16. Данюк К. О. Стан та перспективи розвитку агропромислового комплексу України. Мелітополь. Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного. 2017. 267 с.
17. Деревянко Б., Счастливец Р. Нормативно-правове регулювання діяльності венчурних фондів. *Господарське право і процес. Підприємництво, господарство і право*. 2017. №1. С.59-64.
18. Дієсперов В. С. Оцінка діяльності сільськогосподарських підприємств за статистичними формами звітності. *Міжнародний науково-виробничий журнал «Економіка АПК»*. 2009. № 9. С. 68-73.
19. Донець О. Інновація та її особливості в аграрному секторі економіки України. *Економічний аналіз*. 2013. Вип.12. Ч.1. С.92-97.

20. Збарський В. К., Кальченко С. В., Єременко Д. В. Оптимізація методики оцінки конкурентоспроможності високотоварних фермерських господарств сімейно-трудоного типу. *Економіка. Науковий вісник Ужгородського університету*. 2016. Вип. 1(47). С. 272-278.

21. Іванова К. В. Технологія оцінки гармонійності складових інноваційного потенціалу підприємств. *Вісник Хмельницького нац. ун.* 2009. № 6. Т. 3. С. 233-237.

22. Кальченко М. М. Формування та використання фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2014. Вип. 2. С. 65-69.

23. Катигрובה О. Система фінансового забезпечення інноваційного розвитку України. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка*. 2013. № 8(149). С. 45-48.

24. Кватернюк К. Ю. Концептуальні засади формування фінансового забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2010. № 6. Т. 3. С. 106-111.

25. Кириченко О. С. Досвід провідних країн світу в інвестиційному забезпеченні інноваційного розвитку. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. Київ. 2019. Том 30(69). № 3. С. 36-41.

26. Ковпак Е. О. Інноваційний розвиток України в контексті міжнародного досвіду. *Серія «Економічна». Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна*. 2015. Вип. 89. С. 68-74.

27. Козак Л. В. Теоретико-методичні підходи формування стратегічного бачення та цілей позиціонування продукції аграрних підприємств. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Острог. Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2014. Вип. 25. С. 42-49.

28. Легеза Д. Г. Управління конкурентоспроможністю сільськогосподарських підприємств на регіональному рівні. *Економіка та*

підприємництво. *Збірник наукових праць КНЕУ ім. В. Гетьмана*. К.: КНЕУ. 2015. № 34-35. Ч. 2. С. 166-179.

29. Макаренко М. В. Оцінка інноваційного потенціалу як інструмент управління інноваційним розвитком регіону. *Макроекономічні аспекти управління інноваційним розвитком. Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2011. №3. Т.1. С. 62-71.

30. Макаренко П. М., Шведюк В. А. Збутові стратегії підвищення ефективності розвитку фермерських господарств регіону. *Економіка АПК*. 2009. №2. С.16-18.

31. Манжула А. А. Фінансове та матеріально-технічне забезпечення діяльності науково-дослідних установ в Україні: поняття та сутність. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2015. Вип.35. ч.1. Т.2. С. 40-43.

32. Олійник Т. І. Агроінтеграція – фактор підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. 2017. № 2. С. 56-59.

33. Онищенко В. П. Особливості венчурного інвестування та їх вплив на бухгалтерський облік інвестора. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 2. С. 19-22.

34. Петрушенко Ю. М., Дудкін О. В., Краудфандинг як інноваційний інструмент фінансування проектів соціально-економічного розвитку. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2014. № 1. С.172-182.

35. Пізняк Т. І. Стратегічні пріоритети розвитку сільськогосподарських підприємств в умовах світової фінансово-економічної кризи. *Вісник Сумського національного аграрного університету*. 2012. Вип. 3. С. 23-23.

36. Поліщук О. А., Поліщук О. Т. Моделювання системи розвитку венчурної індустрії на основі світового досвіду. *Вісник Житомирського державного технологічного університету. Економічні науки*. № 4(82). С. 103-110.

37. Савицький Е. Е. Інноваційні технології в аграрній сфері: сутність, класифікація та українські реалії. *Економіка АПК*. 2014. № 2. С. 110-115.
38. Сидорчук І. П. Сутність, структура та особливості оцінювання інноваційного потенціалу промислового підприємства. *Економіка і регіон*. 2014. № 2(45). С. 97-101.
39. Смоленюк П. С. Управління формуванням конкурентних переваг аграрних товаровиробників. *Інноваційна економіка*. 2012. № 2. С. 91-97.
40. Трусова Н. В. Формування системи фінансового потенціалу сільськогосподарських підприємств : монографія. Мелітополь. Вид. будинок Мелітоп. міськ. друк. 2017. 353 с.
41. Удовиченко В. П. Зарубіжний досвід венчурного інвестування інвестиційно-інноваційної моделі розвитку аграрної економіки. *Український журнал прикладної економіки*. 2016. Т. 1. № 2. С. 115-123.
42. Харченко Г. А., Дідківська О. О. Роль стратегічного управління в підвищенні агропродовольчого потенціалу сільськогосподарських підприємств. *Сталий розвиток економіки*. 2014. № 1. С. 56-61.
43. Чикуркова А. Д., Белко І. А. Сущность, предпосылки возникновения и развития стратегического управления на предприятиях. *Научный вестник Кагульского Государственного университета им. Б. П. Хашдеу. Серия «Экономика»*. № 2(12). Кагул. 2014. С. 119-126.
44. Шиш І. М. Економіко-математичне моделювання структури виробництва на підприємствах малого бізнесу : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук. Д, 2010. 20 с.
45. Якубів В. М., Боришкевич І. І. Стратегічне управління як невід'ємна складова розвитку сільськогосподарського підприємства. Актуальні проблеми економічного розвитку України в умовах інтеграції: досягнення та проблеми : матеріали всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (19-22 жовтня 2016 р.). Харків. 2016. С. 159-162.

ДОДАТКИ

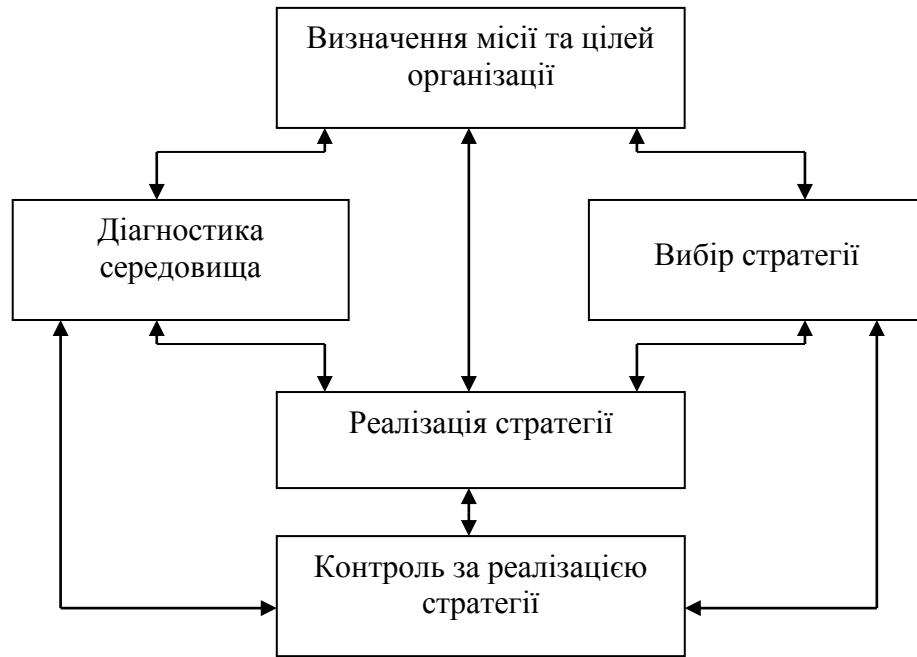


Рис. 1.1. Функціональна схема реалізації стратегії економічного зростання аграрного підприємства

Стратегічна мета	Стратегічна перевага	
	Унікальність, як вона сприймається покупцем	Становище низько затратної фірми
У межах ринку	ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ	МІНІМАЛЬНІ ВИТРАТИ
Тільки у конкретному сегменті	ЗОСЕРЕДЖЕННЯ	

Рис. 1.2. Модель відповідності реалізації стратегічної мети підприємства в функціоналі зростання економічної ефективності за рівнем стратегічних переваг

Таблиця 1.1

**Набір стратегічних альтернатив реалізації цілей економічного зростання
аграрного підприємства в середньостроковій
господарській альтернативі**

Вираження цілей в вартісних показниках	Стратегічні альтернативи реалізації цілей
<ul style="list-style-type: none"> • Зростання доходів, прибутку; • Збільшення дивідендів; • Підвищення рентабельності; • Підвищення ціни акції; • Збільшення рентабельності інвестованого капіталу; • Стійкий фінансовий стан на ринках реалізації продукції; • Задовільні показники економічної доданої вартості (EVA)¹; • Зростання ринкової доданої вартості (MVA)². 	<ul style="list-style-type: none"> • Збільшення частки ринку; • Перевага над конкурентами за рівнем якості продукції, асортиментом, витратами, організацією продажу, популярністю торгової марки, рівнем обслуговування, рівнем задоволення споживачів, географічним охопленням • Доставка точно в строк; • Лідерство у технологіях, інноваційній діяльності.

¹ EVA - операційний прибуток після сплати податків, скорегований на ставку дисконту.

² MVA – різниця між ринковою вартістю компанії та вартістю інвестованого капіталу.

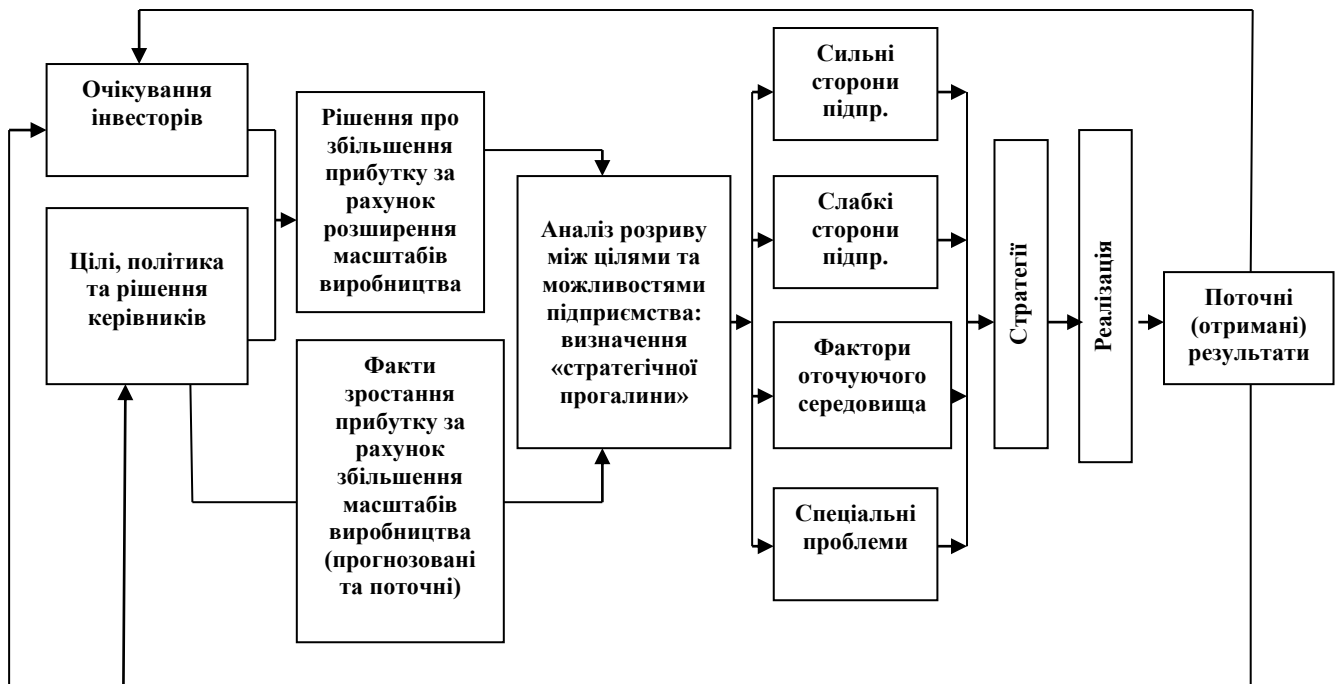


Рис. 1.3. Модель реалізації стратегії економічного зростання аграрного підприємства

Перспективи галузі	100	Подвоїти об'єм виробництва чи згорнути бізнес	Стратегія посилення конкурентних переваг	Лідер виду бізнесу
		Обережно продовжувати бізнес або частково згортати виробництво	Обережно продовжувати бізнес	Стратегія росту
	0	Стратегія згортання бізнесу	Стратегія часткового згортання	Стратегія генератора готівки
		0	Конкурентоспроможність підприємства	100

Рис. 1.4. Схематична матриця політики стратегічного економічного зростання аграрного підприємства

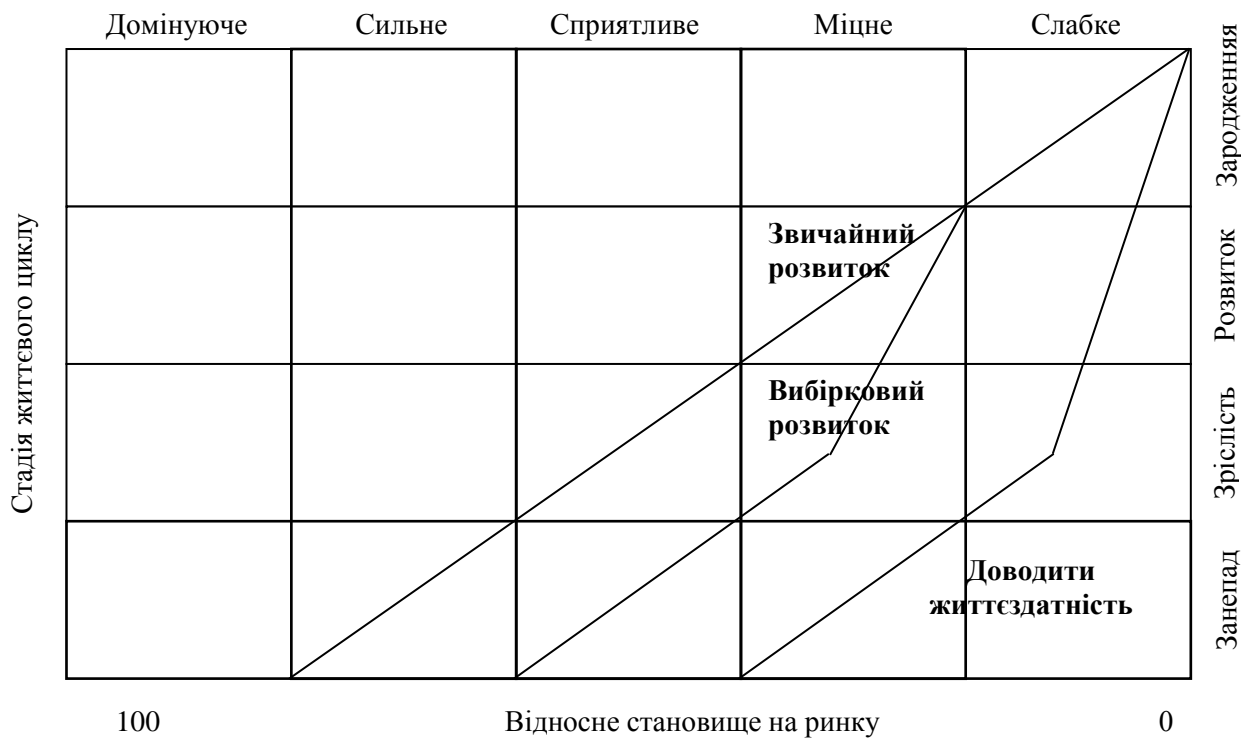


Рис. 1.5. Схема вибору розвитку стратегічного зростання аграрного виробництва на стадіях життєвого циклу підприємства

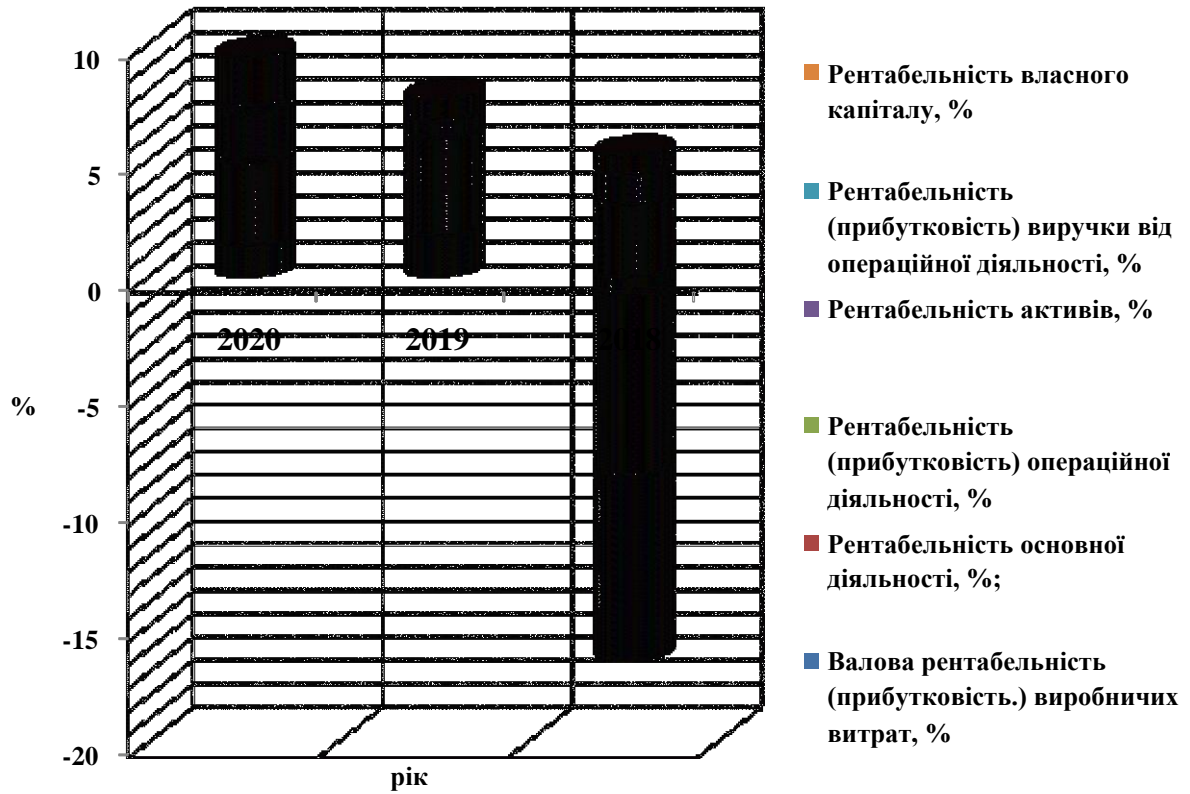


Рис. 2.3. структура рентабельності основних господарських показників діяльності ДП «Ружин-молоко» Бердичівського району Житомирської області 2018-2020 рр.

Таблиця 2.1

Динаміка рівня товарної продукції ДП «Ружин-молоко» та елементів ефективності її аналізу в 2018-2020 рр.

Показник	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2020 р. до 2018 р., (+,-)
Отримано товарної продукції, всього, тис грн	24100,0	43513,0	58689,0	34589,0
в т.ч. з розрахунку на: - 1 середньорічного працівника, тис грн	954,4	1789,8	2044,3	1089,9
Отримано прибутку (+), збитку (-), всього, тис грн	3390,0	7667,0	14523,6	11133,6
в т.ч. з розрахунку на: - 1 середньорічного працівника, тис грн	12,8	18,2	24,3	11,5
Середньорічна оплата праці 1 працівника по підприємству, грн.	6454,62	7196,06	8413,63	1959,0
Рівень рентабельності по підприємству, %	2,37	4,76	5,59	3,2

Таблиця 2.2

Коефіцієнти ефективності ведення господарської діяльності ДП «Ружин-молоко» в 2018-2020 рр.

Показник	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2020 р. до 2018 р., (+/-)
Коефіцієнт покриття виробничих витрат	0,80	0,84	0,75	-0,05
Коефіцієнт окупності виробничих витрат	1,33	1,25	1,40	0,07
Коефіцієнт покриття витрат операційної діяльності	0,88	0,91	0,77	-0,10
Коефіцієнт окупності витрат операційної діяльності	1,21	1,16	1,37	0,16
Коефіцієнт окупності адміністративних витрат	0,08	0,09	0,09	0,01
Співвідношення адміністративних витрат і собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	0,11	0,10	0,12	0,01
Частка адміністративних витрат в структурі операційних витрат	0,06	0,05	0,07	0,01
Коефіцієнт покриття активів	2,79	2,82	3,29	0,49
Коефіцієнт окупності активів	0,09	0,07	0,08	-0,01
Коефіцієнт покриття власного капіталу	2,56	2,66	3,14	0,58
Коефіцієнт окупності власного капіталу	0,10	0,10	0,08	-0,02

Таблиця 2.3

PEST – аналіз тенденцій, що мають істотне значення для стратегії економічного зростання ДП «Ружин-молоко» в 2018-2020 рр.

Аспект зовнішнього середовища	Кількість балів	Аспект зовнішнього середовища	Кількість балів	Аспект зовнішнього середовища	Кількість балів	Аспект зовнішнього середовища	Кількість балів
<i>Політичний (P)</i>		<i>Економічний (E)</i>		<i>Соціальний (S)</i>		<i>Технологічний (T)</i>	
Податкова політика	5	Економічне зростання	10	Розподіл доходів	1	Державна підтримка наукових розробок	4
Захист вітчизняного товаровиробника	5	Кредитно-грошова політика	6	Демографічна ситуація на селі	4	Технологічний розвиток галузі	4
Захист прав споживачів	2	Державна підтримка товаровиробників	6	Удосконалення охорони праці	2	Нові розробки та розвиток	3
Трудове право	3	Диспаритет цін	8	Життєвий рівень населення	5	Швидкість зношування техніки	3
Державне втручання	5	Політика щодо безробіття сільського населення	3	Відношення до роботи	2	Використання енергетичних ресурсів та їх затрати	3
Політична стабільність	5	Рівень інфляції	7	Власні переконання працівника	1	Фокусування на новітню технологію	3
Кількісна бальна оцінка при використанні експертного методу	25	Кількісна бальна оцінка при використанні експертного методу	40	Кількісна бальна оцінка при використанні експертного методу	15	Кількісна бальна оцінка при використанні експертного методу	20
Загальна кількість балів (100 б.)							

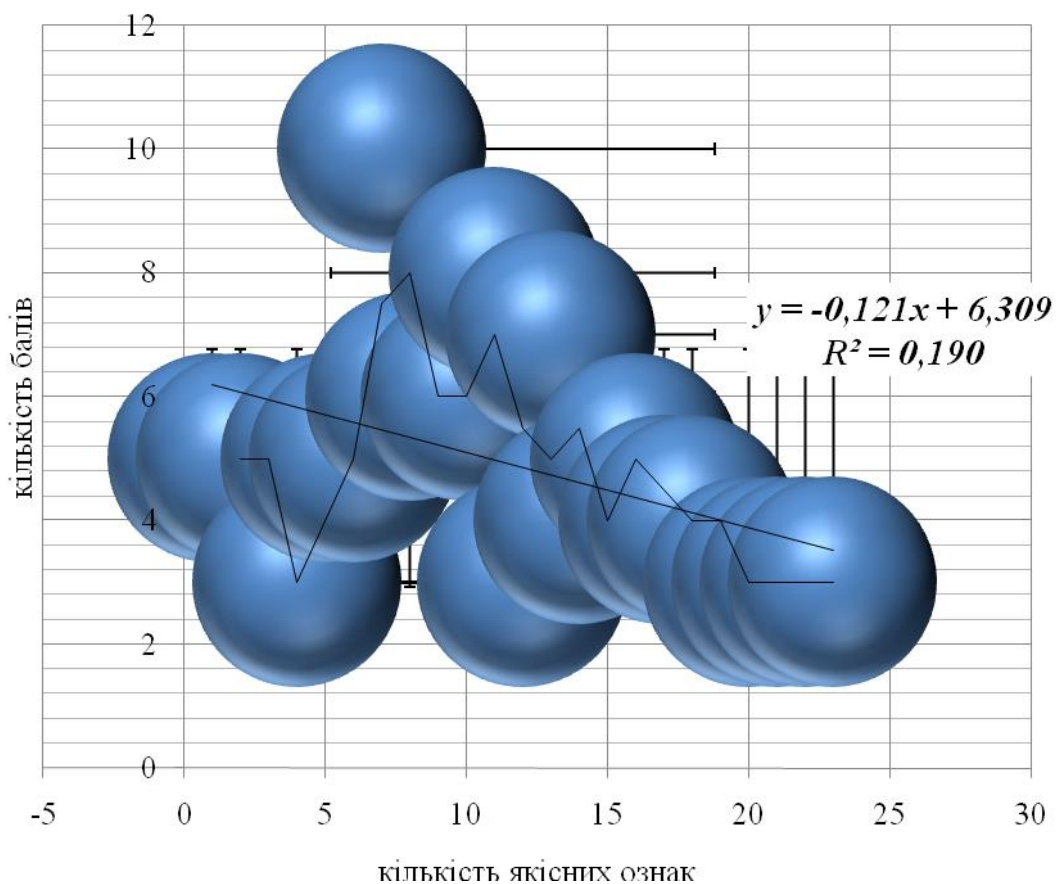


Рис. 2.5. Гістограмна модель залежності впливу чинників зовнішнього середовища на ефективність господарської діяльності ДП «Ружин-молоко» (2018-2020 рр.)

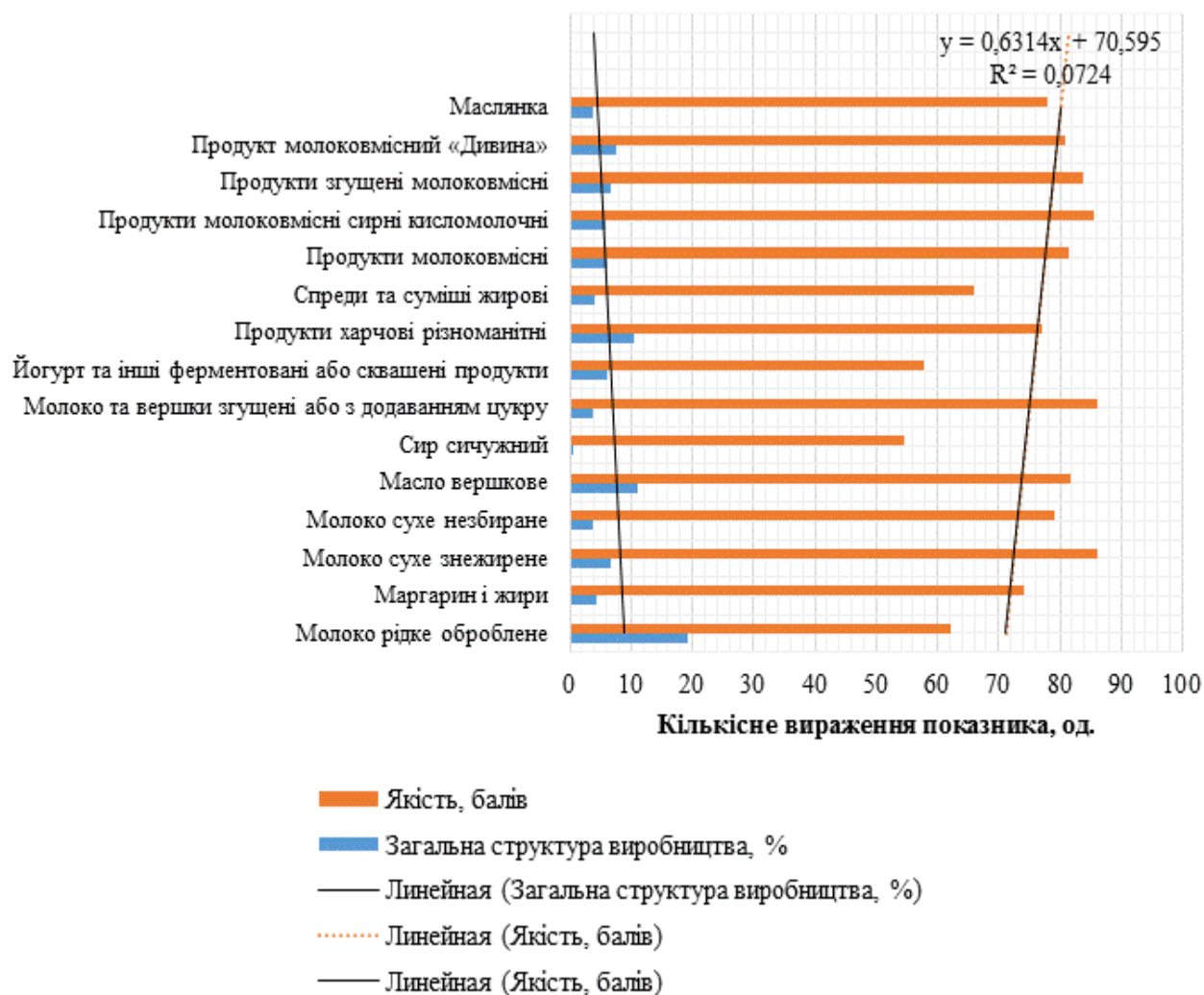


Рис. 2.6. Моделювання лінійної залежності структури загальної товарної номенклатури ДП «Ружин-молоко» від якості використовуваних виробництв в 2018-2020 рр.

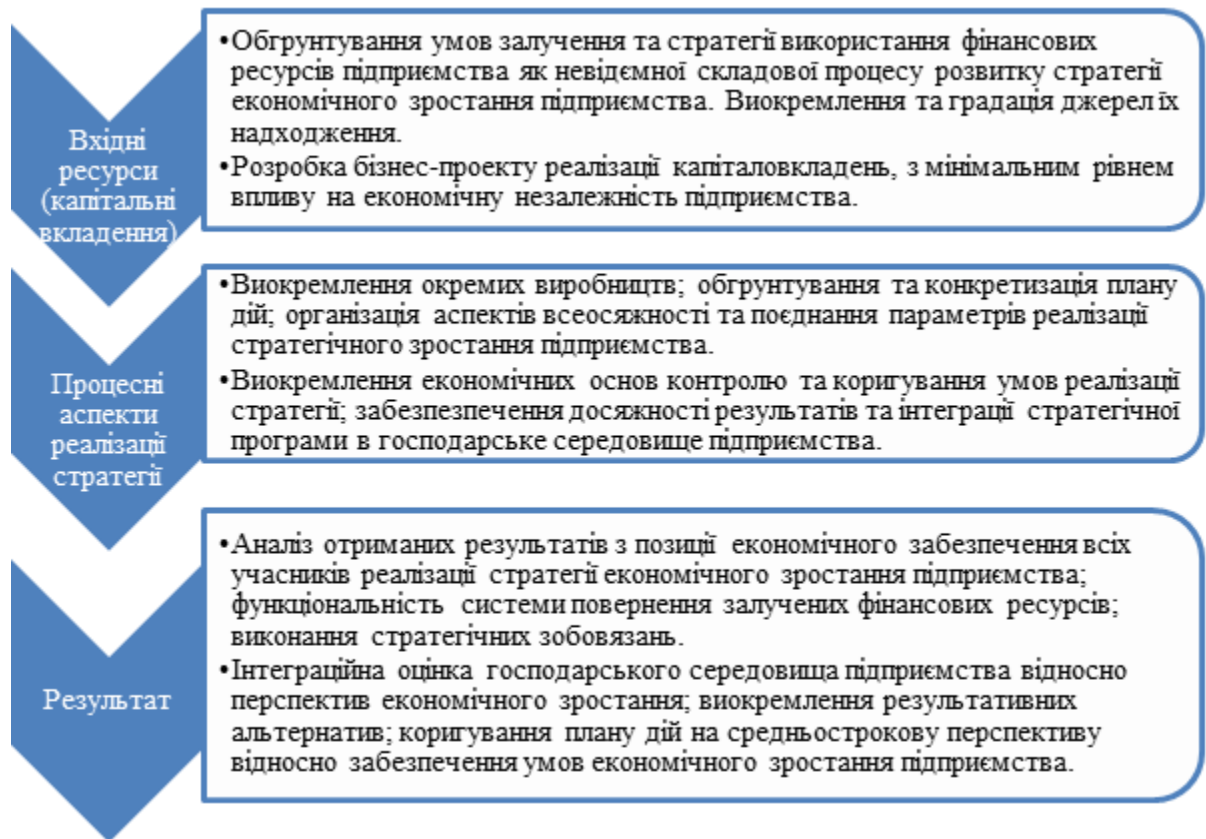


Рис. 3.1. Схематична модель основ реалізації стратегії неонічного зростання аграрного підприємства в довгостроковому господарському періоді